

Opleiding Verpleegkunde

Afstuderen: d. Reflectie

Handleiding	Jaar 4
Voltijd/Duaal/AIZ	Studiejaar 2018-2019

ALGEMENE INFORMATIE

Inleiding

In de afstudeerfase toont de bijna-afgestudeerde verpleegkundige aan (1) een handelingsbekwame verpleegkundige te zijn; (2) complexe zorgverlening te onderbouwen met klinisch redeneren, op basis van diepgaande achtergrondkennis en het beste wetenschappelijk bewijs; en (3) de kwaliteit van de zorgverlening vanuit verschillende invalshoeken structureel en doelgericht te kunnen verbeteren. Daarnaast laat de student (4) zien in staat te zijn tot kritische reflectie.

Tijdens de stage of praktijkperiode, toont de student aan een handelingsbekwame verpleegkundige te zijn. Via de implementatie-opdracht laat de student zien in staat te zijn tot structurele en doelgerichte kwaliteitsverbetering in het primair proces. Via de case study en de bijbehorende literatuurstudie toont de student aan complexe zorgverlening te kunnen onderbouwen. De kritische reflectie is gericht op de schriftelijke afstudeeronderdelen. Hiermee laat de student zien het eigen handelen kritisch te kunnen evalueren, en dit handelen vanuit de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige te kunnen verbeteren.

Studiepunten

De onderwijseenheid 'Afstuderen' omvat 16 EC (448 sbu). De volgende onderdelen maken deel uit van deze onderwijseenheid:

Literatuurstudie

Case study

Reflectie

Implementatie

Bij de reguliere voltijdopleiding en bij de duaalopleiding HBOV Anesthesie valt ook de cursus EBP4 onder deze onderwijseenheid. Dit laatste geldt dus niet voor de AGZ- en GGZ-duaalopleiding en voor de voltijd AIZ-opleiding.

Bij het voltijd intracurriculair honoursprogramma AIZ is het afstuderen verdeeld over twee opleidingsjaren. De onderwijseenheid 'Afstuderen: implementatie' omvat 5 EC en valt binnen het derde opleidingsjaar, de onderwijseenheid 'Afstuderen: case study' (literatuurstudie, case study, reflectie) omvat 11 EC en valt binnen het vierde opleidingsjaar.

Competenties

Bij het werken aan de reflectie staan de volgende competenties (op niveau 3) centraal:

7. De verpleegkundige handelt vanuit een continu aanwezig onderzoekend vermogen leidend tot reflectie, evidence-based practice (EBP) en innovatie van de beroepspraktijk.
8. De verpleegkundige werkt permanent aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, haar/zijn eigen deskundigheid en die van haar/zijn directe (toekomstige) collega's door voortdurend actief (verschillende vormen van) kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek.
9. De verpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op haar eigen handelen in de samenwerking met de zorgvrager en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar keuzes en beslissingen.

Programmadoelen

De student kan:

1. kritisch terugkijken op het eigen handelen ten aanzien van twee afstudeeronderdelen;
2. sterke en zwakke kanten in het eigen handelen signaleren en verklaren vanuit de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige;
3. in de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige de uitgangspunten vinden en beschrijven voor het verbeteren van de eigen aanpak;
4. sturing geven aan het eigen leerproces.

Programmasoort

Onbegeleide individuele opdracht.

Samenstelling studentengroep

Introductie van de opdracht: cohort (50 minuten in introcollege)

Opdrachtuitwerking: Individueel

Afstudeeratelier: facultatief

Literatuur/Bronnen/Middelen

Geraadpleegde literatuur:

1. Andriessen D. Praktisch relevant én methodisch grondig? Dimensies van onderzoek in het hbo. Openbare les. Utrecht: Hogeschool Utrecht; 2014.
2. Sluijsmans D, Andriessen D, Sporken S, Dijkstra A, Vonk F. Goed beslissen over beroepsbekwaamheid in het hbo. *Onderwijsinnovatie* 2014;3:17-26.

Docentenrol

Geen (onbegeleid)

Aanwezigheid

Binnen dit programma geldt geen aanwezigheidsplicht.

Toetsen en Beoordelen¹

Dit programma wordt via het reflectieverslag bij de onderwijseenheid 'afstuderen' getoetst. De precieze toetseisen zijn in de bijlage opgenomen in beoordelingsformulieren. Voor alle producten moet ten minste een 5,5 behaald zijn.

Uitsluitend voor de reguliere voltijdopleiding en voor de duaalopleiding HBOV Anesthesie geldt dat ook aan de eisen van EBP4 voldaan moet zijn om de studiepunten voor deze onderwijseenheid toegekend te krijgen.

Let op: bij alle schriftelijke producten zijn de voorwaardelijke criteria van toepassing.

Herkansing

De herkansing in hetzelfde studiejaar is het verbeteren van het product op grond van de beoordeling/feedback van de docent. Indien deze herkansing in hetzelfde studiejaar niet wordt

¹ Aan deze tekst kunnen geen rechten worden ontleend: zie OER voor definitieve tekst

behaald gelden bij de daaropvolgende herkansingen de eisen van het lopende studiejaar. De inleverdatum is conform het toetsrooster.

Cognitieve toetsmatrijs (complexiteitsniveau 3)

Cognitieve taxonomie	kennis	begrip	toepas- sing	ana- lyse	syn- these	evalu- atie	weging in %
1. Uit het reflectieverslag blijkt dat de student <i>kritisch</i> teruggekeken heeft op het eigen handelen ten aanzien van de afstudeeronderdelen.						X	30%
2. Uit het reflectieverslag blijkt dat de student sterke en zwakke kanten in het eigen handelen correct signaleert en op plausibele wijze verklaart vanuit de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige.					X		25%
3. Uit het reflectieverslag blijkt dat de student concrete en realistische manieren kent, die bij de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige aansluiten, om het eigen functioneren te verbeteren.					X		25%
4. Uit het reflectieverslag blijkt dat de student op realistische wijze sturing aan het eigen leerproces geeft.					X		20%
Totaal							100%

Het reflectieverslag

Andriessen en Greve (1) omschrijven reflectie als: “het terugkijken op het eigen handelen in de beroepspraktijk, signaleren wat er (niet) goed ging, dat proberen te verklaren vanuit de kennisbasis en in diezelfde kennisbasis ook de uitgangspunten vinden voor een betere aanpak” (1, p. 38).

Omdat reflectie over het praktijkfunctioneren bij voortdurende in de praktijk aan de orde is, wordt in dit reflectieverslag alleen op de literatuurstudie, de case-study en/of het implementatieplan gereflecteerd.

Opdracht

Schrijf, in maximaal 750 woorden, een reflectieverslag over ten minste twee afstudeeronderdelen.

- a. Kijk kritisch terug op werkwijze/aanpak² bij het werken aan (1) de implementatie-opdracht, (2) de literatuurstudie en/of (3) de case study.
- b. Beschrijf wat in deze aanpak wel, en wat juist niet goed ging.
- c. Verklaar *vanuit de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige* waarom de door jou beschreven punten wel of niet goed gingen.
- d. Geef weer hoe deze sterke en zwakke punten het eindresultaat beïnvloed hebben.
- e. Beschrijf concreet hoe je jouw aanpak kunt verbeteren, *baseer je daarbij weer op de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige*.

Opbouw reflectieverslag

Per afstudeercomponent:

- wat waren goede en minder goede onderdelen in mijn werkwijze, en waaruit bleek dit;
- per genoemd onderdeel: geef een korte verklaring, waarbij je de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige (daarmee wordt de kennis en vaardigheden die de vierjarige HBOV omvat bedoeld) expliciet betreft;
- reflecteer bij elk van de genoemde onderdelen op hoe deze sterke en zwakke punten doorgewerkt hebben in het eindresultaat, en hoe dit in het eindproduct terug te zien is;
- geef duidelijk en concreet aan hoe je jouw aanpak zou kunnen verbeteren, waarbij je de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige expliciet betreft.

Begeleiding

Het reflectieverslag is een onbegeleide individuele opdracht.

Afstudeeratelier

In het afstudeeratelier wordt vraaggerichte begeleiding geboden bij het werken aan afstudeerproducten. Deze begeleiding heeft de vorm van consultatie. Het heet ‘atelier’ omdat het de bedoeling is dat studenten aan hun afstudeerproducten werken in een lokaal waarin ook een docent aan het werk is, en dan tegelijk beschikbaar is voor consultatie.

Gedurende de afstudeerperiode staat op 5 dagdelen Afstudeeratelier in het rooster gepland. In het leslokaal kunnen studenten aan hun afstudeerproducten (Literatuurstudie, Case study, Implementatie, Reflectie) werken. Verder is er een docent aan het werk. Indien een student een

² Denk hierbij bijvoorbeeld aan schrijfvaardigheden, het ordenen van een tekst, onderzoeksvaardigheden zoals systematisch literatuur zoeken en het interpreteren van effectmaten, klinisch redeneervaardigheden zoals het begrijpen van de pathofysiologie en het interpreteren van de invloed ervan, communicatievaardigheden, samenwerkingsvaardigheden, en aan de hbo-kernkwalificaties.

vraag heeft, vast dreigt te lopen, of twijfelt over een bepaalde stap, kan zij/hij een individuele consultvraag aan de docent stellen. De docent bespreekt de vraag met de student op een coachende manier, dat wil zeggen dat de docent niet 'het antwoord voorzegt', maar met de student kijkt naar het probleem en ze samen naar een oplossing of oplossingsrichting zoeken.

Per consultvraag wordt maximaal 10 minuten uitgetrokken. Bij de start van het atelier legt de docent een rooster neer waarop de student zich kan inschrijven voor een consult. Dit is met name belangrijk voor de situatie waarin er veel studenten zijn die een consultvraag hebben.

De student levert op de in afstudeerplanning vastgelegde datum (tijdens het werken aan de literatuurstudie en case study) een eerste (concept)versie van het reflectieverslag in via Onstage. De examiner voorziet het reflectieverslag aan de hand van het beoordelingsformulier van feedback. Op basis van deze feedback kan de student het reflectieverslag aanpassen en volgens toetsrooster een definitieve versie inleveren in Onstage.

Beoordelingseisen

Let op: bij het reflectieverslag worden de voorwaardelijke criteria toegepast. Voor het reflectieverslag geldt een maximum van 750 woorden.

De beoordelingseisen van het reflectieverslag zijn gekoppeld aan het eindniveau (niveau 3) van de twee competenties die via het reflectieverslag aangetoond kunnen worden.

7. Uit het reflectieverslag blijkt dat de student vanuit een onderzoekend vermogen kan handelen, leidend tot reflectie, evidence-based practice (EBP) en innovatie van de beroepspraktijk.
8. Uit het reflectieverslag blijkt dat de student kan werken aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, haar/zijn eigen deskundigheid en die van haar/zijn directe (toekomstige) collega's door voortdurend actief (verschillende vormen van) kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek.
9. Uit het reflectieverslag blijkt dat de student reflecteert methodisch op haar/zijn eigen handelen kan reflecteren en hierbij inhoudelijke en procesmatige aspecten.

Deze competenties worden holistisch beoordeeld. In het beoordelingsformulier staan per competentie een aantal aandachtspunten geformuleerd. De examiner houdt rekening met deze aandachtspunten, zonder deze exact te wegen.

Beoordeling

De examiner is door de examencommissie aangesteld om als onafhankelijk persoon alle onderdelen van het afstuderen te beoordelen. Elk onderdeel wordt door twee examinatoren beoordeeld. De twee examinatoren hebben verschillende taken, waarbij de eerste examiner eindverantwoordelijk is voor de beoordelingen.

De eerste examiner gaat eerst na of aan de voorwaardelijke criteria voldaan is. Daarna voert de examiner de eindbeoordeling uit, en gebruikt hiervoor het beoordelingsformulier met inhoudelijke toetseisen, elke competentie wordt met behulp van de bijhorende indicatoren holistisch beoordeeld en geupload in OnStage.

De tweede examiner heeft toegang tot de toetsproducten en beoordeelt deze onafhankelijk. Hij of zij geeft via OnStage feedback op de beoordeling van de eerste examiner, waarna de eerste examiner mede op grond van de feedback de definitieve beoordeling vaststelt en uploadt in OnStage. Indien de beoordelingen van de eerste en de tweede examiner meer dan 1,5 punt verschillen, of indien een van beide examinatoren tot de beoordeling 'onvoldoende' komt, waar de

andere examiner 'voldoende' beoordeelt, wordt een beoordeling door een derde examiner uitgevoerd.

Cesuur

Het toetscijfer is het behaalde puntenaantal gedeeld door 10. Vanaf een 5,5 (dus 55 van de 100 punten) is aan de eisen voor Reflectie voldaan.

Beoordelingsformulier: Reflectieverslag

Naam student:

Cijfer:

Studentnummer:

Toetsdatum:

Naam eerste examinator:

Naam tweede examinator:

Competentie en indicatoren (beoordeling op complexiteit van redeneren, niveau 3) <i>De competenties worden holistisch beoordeeld, de examinator houdt daarbij rekening met de aandachtspunten die onder de competenties staan, zonder deze exact te wegen.</i>	Opmerkingen examinator	Aantal punten³
7. De verpleegkundige handelt vanuit een continu aanwezig onderzoekend vermogen leidend tot reflectie, evidence-based practice (EBP) en innovatie van de beroepspraktijk. 9. De verpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op haar eigen handelen in de samenwerking met de zorgvrager en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar/zijn keuzes en beslissingen: <ul style="list-style-type: none">• uit het reflectieverslag blijkt dat de student <i>kritisch</i> teruggekeken heeft op het eigen handelen ten aanzien van de afstudeeronderdelen;• uit het reflectieverslag blijkt dat de student sterke en zwakke kanten in het eigen handelen correct signaleert en op plausibele wijze verklaart vanuit de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige.		Max. 55 punten
8. De verpleegkundige werkt permanent aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, haar/zijn eigen deskundigheid en die van haar/zijn directe collega's door voortdurend actief kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek: <ul style="list-style-type: none">• uit het reflectieverslag blijkt dat de student concrete en realistische manieren kent, die bij de kennisbasis van de hbo-verpleegkundige aansluiten, om het eigen functioneren te verbeteren;• uit het reflectieverslag blijkt dat de student op realistische wijze sturing aan het eigen leerproces geeft.		Max. 45 punten

³De examinator geeft punten (in de conceptfase O/V/G) per competentie (dus voor 7 en 8), niet per indicator.

